

Югозападен университет „Неофит Рилски“
Факултет по педагогика
Катедра „Педагогика“
Съюз на учениците в България –
клон Благоевград

**ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
НА БЪДЕЩИЯ УЧИТЕЛ ЗА
ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА**

София

Югозападен университет „Неофит Рилски“
Факултет по педагогика
Кафедра „Педагогика“
Съюз на учените в България –
клон Благоевград

**ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
НА БЪДЕЩИЯ УЧИТЕЛ ЗА
ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА**

Статии в сборника са посветени
на 70-годишнината от рождението
на проф. д-р Лиляна Тодорова.

СЪДЪРЖАНИЕ

ЛИЛЯНА ИВАНОВА ТОДОРОВА – ПРЕДЕЛИ И СТРЕМЕЖ КЪМ ЦЕННОСТИТЕ	
<i>Траян Попкочев</i>	3
ЕТРОПОЛСКИЯТ МАНАСТИР „ВАРОВИТЕЦ“ КНИЖОВЕН И ПРОСВЕТЕЛЕН ЦЕНТЪР В ГОДИНИТЕ НА БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ	
<i>Лиляна Тодорова</i>	12
ПОДГОТОВКА НА БЪДЕЩИЯ УЧИТЕЛ ЗА ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА В ЦЕЛОДНЕВНОТО УЧИЛИЩЕ	
<i>Добринка Тодорина</i>	25
ЕНВИЖЪН – НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИНТЕРАКТИВНОСТ В ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ НАЧАЛЕН ЕТАП НА БЪЛГАРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ	
<i>Вера Георгиева</i>	45
ИНТЕГРИРАНЕ НА ЦИФРОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО В ОБЩЕСТВОТО НА ЗНАНИЕТО	
<i>Татяна Шопова</i>	63
КОМПЮТЕРТ И ИНТЕРНЕТОТ ВО ПРОЦЕСОТ НА ПОУЧУВАЊЕ И УЧЕЊЕ ВО НАСТАВАТА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК	
<i>Ана Горгева</i>	74
УЧИЛИЩЕТО - ФАКТОР КОЙТО УСЛОВЯВА АСОЦИАЛНО ПОВЕДЕНИЕ ПРИ МЛАДЕЖТА	
<i>Емилия Горгева</i>	80
РАЗВИТИЕ НА ТРИДИМЕНЗИОНАЛНИЯ КОНЦЕПТ ВЪВ РАННА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ – ОСНОВА ЗА ПО-ДОБРА ЕДУКАЦИЯ ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО	
<i>Никола Смилков</i>	84
ИКТ В ОБУЧЕНИЕТО ПО ДИДАКТИКА (за някои наши опити)	
<i>Снежана Мирасчиева</i>	92
МУЛТИКУЛТУРАЛИЗМОТ И НЕГОВИТЕ РЕФЛЕКСИИ ВРЗ ОБРАЗОВНИОТ СИСТЕМ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	
<i>Владо Петровски</i>	100

Редакционна колегия:

доц. д.н. Ваня Георгиева

доц. д-р Димитър Димитров

проф. д.н. Добринка Тодорина

проф. д-р Невена Филипова

доц. д-р Траян Попкочев

ISBN 978-619-160-336-7

Издателство „Авангард Прима“

София, 2014

КОМПЈУТЕРОТ И ИНТЕРНЕТОТ ВО ПРОЦЕСОТ НА ПОУЧУВАЊЕ И УЧЕЊЕ ВО НАСТАВАТА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК

*Ана Горгева
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип*

Времето во кое денес живееме е време на информатика и технолошки напредок. Целокупниот општествен развој зависи од науката и нејзината примена. Науката и новата технологија веќе темелно го менуваат нашиот начин на живеење. Технолошкиот развој пак ја менува индивидуалната како битие, а со тоа и човештвото.

Како клучен фактор во општеството се јавува образованието кое е неминовно да се усогласи со технолошката револуција.

Современиот начин на живот бара една нова форма на образование кое би било универзално, флексибилно, образование кое ќе ги задоволи потребите и интересите на новиот ученик, ќе одговори на разните општествени потреби за образование, образование кое ќе го мотивира ученикот и ќе го поттикне на активност.

Многупати се поставува прашањето што е тоа учење со помош на компјутер или интернет?

Учењето со примената на технологијата се фокусира на развој на технолошката свест, а тоа вклучува:

- Фундаментални, основни изрази, концепти и операции;
- Користење на тастатура и глумче;
- Користење на продуктивни алатки (пишување, уредување) и графички програми;
- Користење на истражувачки и алатки за соработка и комуникација (емајлови);

- Основни вештини во користење на програми и авторизирани апликации како (лого или Хипер студио);

- Развивање на свеста за социјално влијание на технолошкиот напредок.

Постојат три главни пристапи за давање упатства за примена на компјутерот и интернетот во наставниот процес:

- Учење за компјутерот и интернетот каде како главна цел се јавува учењето за технологијата,
- Учење со помош на компјутер и интернет каде се применуваат можностите на технологијата во наставниот процес (курукулумот),
- Учење со ПОМОШ на компјутер и интернет каде се интегрира развојот на технолошките вештини преку курикулумот.

Асоцијацијата на наставници по англиски јазик од САД имаат создадено педагошка рамка во која ги изнесуваат нивните најдобри искуства или критики околу примената на технологијата во наставата по англиски јазик кои се базираат на нивните потреби, цели и задачи.

Во нивната филозофија се вели дека добрата педагогија мора да ја води технологијата кон имплементирање во наставниот процес, па така упатствата, вештините, содржината треба да се подобрат на начин кој ќе одговара на барањата и потребите на наставникот, ученикот и наставниот процес. Доколку не се случи горенаведеното технологијата лесно може да стане цел самата на себе, а да се запостави целта од наставата по англиски јазик.

Наставниците мора да одолеваат на искушенијата да ја користат технологијата без претходно разбирање на педагошките цели и импликации во наставата. Zeichner (2002) ја користел метафората на технологијата како „моќна алатка“ која не завршува самата во себе, но алатка

која ќе овозможи да се подобри исполнувањето на целите во решавање на зададената задача. На овој начин педагошките цели имаат водечка улога, а технологијата е само средство да се остварат поставените цели.

Наставниците веруваат дека ова е многу важна разлика, кога технологијата не се врзува за една автентична содржина и цел, таа попрво би станала товар за корисниците. Па оттука ако се внесе технологијата во наставата по англиски јазик ние треба да се однесуваме претпазливо и критички кон истата со многу јасни намери зошто сакаме да ја да ја примениме и што ќе постигнеме, односно како истата ќе влијае на учениците и на поставените цели?

Со оваа рамка на наставниците им се овозможува правилна и прецизна инструкција во процесот на планирање на употребата на технологијата во наставата. Во оваа рамка авторите се базираат на искуствата и проблемите со кои се соочиле некои од наставниците кои веќе ја применувале истата во наставата, а врз основа на нивните истражувања дошле до сознанија дека посакуваниот резултат смислена и информирана примена на технологијата во училищата е зависна од имплицитното и експлицитното разбирање на наставникот на клучните содржински елементи. Ова сфаќање ја вклучува нивната концепција за изучувањето на англискиот јазик, познавањето на целите на наставата имајќи јасна слика за социјалните и педагошките вредности на изучувањето, познавањето на технологијата и начинот како да се поттикне интеракција помеѓу нив како корисници (наставниците и учениците) како и да се разберат и некои други елементи кои влијаат на учењето. Накратко, одлуките кои наставниците ги донесуваат секојдневно кога размислуваат што да прават, како да го изведат часот и како да постигнат успех во изучувањето на англискиот јазик се експлицитни.

Оваа рамка е од голема корист за искусните наставници кои успешно ја интегрираат технологијата во наставата, но и за оние кои се уште не се охрабриле да го применат тоа, би им служела како алатка за професионален развој. Според истражувањата авторите предлагаат кога и зошто треба да се користи технологијата во наставата:

- технологијата треба да се стреми да ги вреднува индивидуално учениците и да ги зајакнува нивните способности да постигнат успех во наставата и во животот воопшто;
- таа треба да обезбедува дополнителни наставни средства и извори и да креира поширок пристап до истите;
- да го продлабочи разбирањето на учениците на некои комплексни прашања и да ги подобри нивните можности за глобални конекции;
- да нуди можности за пристап до одредени форуми, да поттикнува на електронска комуникација и др.

Технологијата не треба:

- да ги замени развојните цели за изучување на јазикот со многу поедноставни цели на наставната технологија;
- да ги замени наставниците или педагогијата;
- да користи комплицирани инструкции и содржини или да се фокусира само на содржината на упатствата;
- комплетно да ги засени сите други пишани, печатени и медијски материјали;
- да се ограничи на одредени извори или пристапи до нив;
- да ја усложни нормалната комуникација во паралелката или пак задачите које се однесуваат на истата;

- да ја намали способноста на учениците да учествуваат во активноста преку фаворизирање на оние студенти кои се повешти во техничките вештини;
- да ја продилабочува социјалната, расната, половата и економска нееднаквост помеѓу учениците;
- да ја спречува креативноста и користењето на имажинацијата или повеќе можната интелигенција;
- комплетно да го замени односот од типот комуникација лице-в лице (директна) помеѓу наставник - ученик или ученик - наставник и интеракцијата меѓу нив.

Искуствата покажуваат дека и денес повеќето наставници посебно од источно-европските земји се уште се потпираат на кредата и таблата во наставата како главни и незаменливи средства за работа. Но, со текот на времето и технолошкиот прогрес многу технолошки наставни средства се применуваат во образовниот процес можеби е време да се најде место за компјутерот за да го освежи наставниот процес, правејќи го поинтересен, нагласувајќи ја неговата можност за интеракција со учениците. Наставниците се уште немаат силна доверба во целосната примена на компјутерот во наставата. Компјутерот може да биде партнер на ученикот во процесот на учење да игра едукативни игри или да применува примери илустрира некои операции или симулира односно стимулира конверзација.

Потпирајќи се на моето кратко искуство со примена на компјутерот во наставата по англиски јазик во основно образование и следејќи ги учениците во наставата со компјутер, се забележува дека тие се чувствуваат релаксирано и самоуверено, потпирајќи се на вештината за користење на компјутерот што нашите ученици во доволна мера ја поседуваат, како да работат нешто лично и се разбира секој се труди да го заврши најдобро што може. Оттука се чувствува голема мотивација за работа, пред се внатрешна мотивација и активизација на ученикот што е еден од условите на модерната

настава. Компјутерот може да ги анализира посебните грешки што ученикот ги направил и да реагира навремено и директно а со тоа го води ученикот во процесот на анализа на својата работа и само корекција во која ќе ги согледа принципите и правилата за правилно извршената задача. Компјутерот му обрнува посебно внимание на секој ученик и дава моментален одговор на поставеното прашање од ученикот. Тој има улога на татор или водач. Оваа флексибилност е невозможна во традиционалната настава со примена на наставни ливчиња.

Постојат три модели за употреба на компјутерот во наставата по англиски јазик:

- како предавач (наставник) на јазикот,
- како стимул за конверзација,
- како помошно средство за когнитивен развој.

Литература:

1. Alliance for Childhood. (2001). Fools gold: A critical look at computers in childhood. College Park, MD: Alliance for Childhood. Retrieved March 31, 2004, from <http://www.allianceforchildhood.net/project/s/co>.
2. Atkinson, T. & Davies, G. (2005). Computer Aided Assessment (CAA) and language learning, Module 4.1. Information and Communications Technology for Language Teachers. Retrieved June 17, 2005 from [http://www.ict4lt.org/en/mod4-1 .htm#introduction](http://www.ict4lt.org/en/mod4-1.htm#introduction) Beauvois M., Conversations in slow motion: computer-mediated communication in the foreign language classroom, The Canadian Modern.
3. Language Review, Toronto, Vol. 54, No 2 (1998), o pp.198-217.
4. Bramble, W .Mason E., Berg P ., Computers in schools .McGraw Hill Co., New York, 1985.
5. Пољак В.: Наставни системи, ПКЗ, Загреб, 1973.
6. R. L, Oxford Language learning strategies, New York, Newbury House, 1990.
7. Technology integration in education in developing countries .International Educational Journal, 2005,6(4) 476-483 ISSN.

